

Aktsomhetsvurdering Finnmarkssykehuset HF 2023

1. Innledning

Åpenhetsloven av 2021 (Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold), innebærer at foretakene i Helse Nord må gjøre fortløpende vurderinger av om foretaket drives på en måte som ivaretar grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, jf. åpenhetsloven §§ 2 og 3.

Spesialisthelsetjenesten skal være åpne om prioriteringer og hvordan ressursene utnyttes og vi skal sørge for at alle som jobber hos oss eller hos våre leverandører ivaretas og sikres anstendige arbeidsforhold.

En aktsomhetsvurdering er en arbeidsmetode for å kartlegge og gjøre greie for faktiske og mulige negative konsekvenser virksomheten har for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Helse Nord RHF er pliktig til å gjennomføre aktsomhetsvurderinger i henhold til åpenhetsloven § 4. Aktsomhetsvurderinger utføres i henhold til OECDs systematikk for aktsomhetsvurderinger (Kontaktpunktet for ansvarlig næringsliv, 2019). Resultatene fra aktsomhetsvurderingene offentliggjøres gjennom en årlig redegjørelse, jf. § 5.

2. Sykehusinnkjøp HF

Sykehusinnkjøp HF ivaretar nasjonale, regionale og lokale anskaffelser med verdi over 100.000kr i regi av helseforetakene. Sykehusinnkjøp HF har strategisk og operativt ansvar for innkjøp i spesialisthelsetjenesten. Sykehusinnkjøp HF arbeider i henhold til *Policy for samfunnsansvar* gir overordnede føringer for deres arbeid med samfunnsansvaret. Policyen stadfester at Sykehusinnkjøp HF har et særlig ansvar for å bidra til at de negative påvirkningene knyttet til innkjøp blir minimale. Sykehusinnkjøp gjør aktsomhetsvurderinger for anskaffelser som utføres av dem og behandler forespørsler om informasjon om aktsomhetsvurderinger for disse anskaffelsene. Anskaffelser fra Sykehusinnkjøp HF utgjør den klart største andelen av anskaffelser i Finnmarkssykehuset HF.

Relevante dokumenter fra Sykehusinnkjøp HF:

Policy for samfunnsansvar

Etiske retningslinjer

Aktsomhetsvurderinger i Sykehusinnkjøp HF

3. Sykehusbygg HF

Sykehusbygg HF ivaretar alle større byggeprosjekter for Finnmarkssykehuset HF og er underlagt de samme kravene i Åpenhetsloven som både Finnmarkssykehuset HF og Sykehusinnkjøp HF.

Sykehusbygg HF ivaretar dermed kravene som stilles i denne lov, på vegne av Finnmarkssykehuset HF, innenfor det feltet de har ansvar for.

Sykehusbygg HF gjør aktsomhetsvurderinger for anskaffelser som utføres av dem og behandler forespørsler om informasjon om aktsomhetsvurderinger for disse anskaffelsene. Retningslinjer og implementering av Åpenhetsloven ble behandlet i Sykehusbygg HF i mai 2023.

Oppfølging av åpenhetsloven

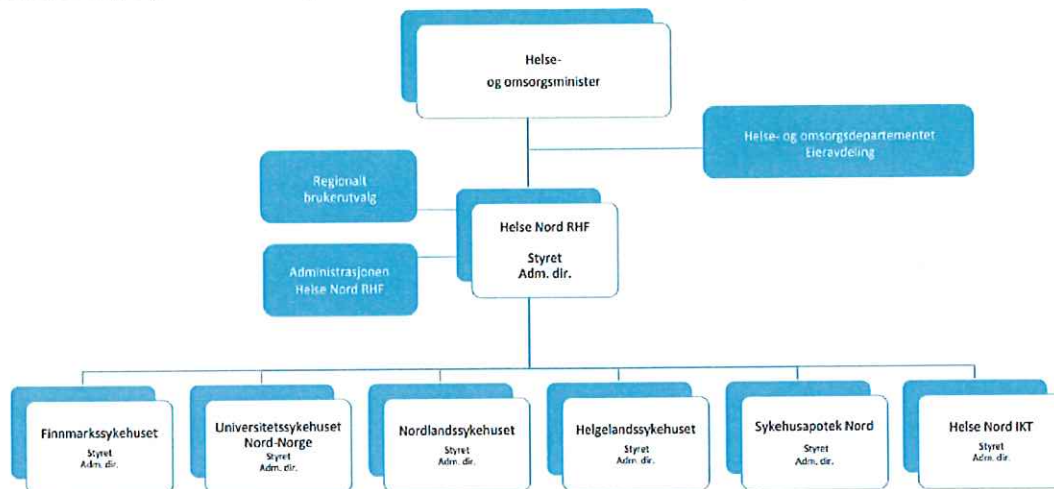
Under *Oppfølging av åpenhetsloven* vil det foreligge en generell beskrivelse av virksomhetens organisering, driftsområde, retningslinjer og rutiner for oppfølging av foretakets arbeid med kravene som stilles av åpenhetsloven.

3.1 Organisering

Foretaksgruppen Helse Nord består av det regionale helseforetaket Helse Nord RHF og seks

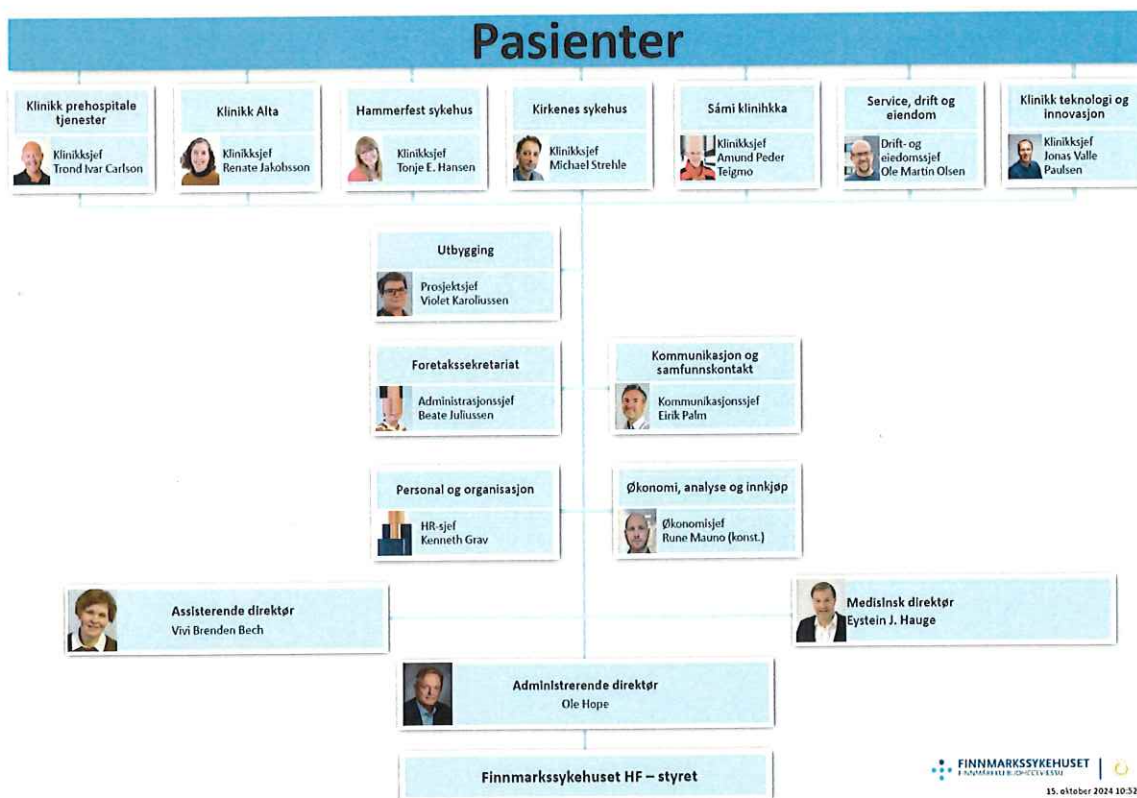

helseforetak (HF). Til sammen jobber det over 19 000 ansatte i foretaksgruppen.

Organisasjonskart foretaksgruppen Helse Nord

Finnmarkssykehuset HF ledes av et styre og har en administrasjon som er lokalisert i Hammerfest. Finnmarkssykehuset HF hadde i 2023 litt over 1800 årsverk fordelt på litt over 2400 ansatte.

Organisasjonskart Finnmarkssykehuset HF.

3.2 Driftsområder til Finnmarkssykehuset HF

Finnmarkssykehuset HF skal sørge for spesialisthelsetjenester til innbyggerne i Finnmark og eies av Helse Nord RHF.

Finnmarkssykehuset HF tilbyr spesialisthelsetjenester ved våre sykehus i Hammerfest og Kirkenes, i

tillegg til klinikk Alta, Sámi klinihkka og DPS Tana.

Noen oppgaver, som for eksempel innkjøp, pasientreiser og luftambulansetjenester koordineres av felleseide nasjonale selskaper som de fire helseregionene eier sammen.

3.3 Retningslinjer og forankring av åpenhetsloven

Ansvar for oppfølging og etterlevelse av kravene i åpenhetsloven er plassert hos Økonomiavdelingen i Finnmarkssykehuset HF. Styret har det øverste ansvaret for at Finnmarkssykehuset HF har implementert og operasjonalisert åpenhetsloven. Dette innebærer et ansvar for at arbeidet med aktsomhetsvurderinger er tydelig plassert i organisasjonen, at det er etablert en prosedyre for å behandle forespørsler om informasjon om aktsomhetsvurderingene og at den årlige redegjørelsen for aktsomhetsvurderingene publiseres på Finnmarkssykehuset HF sine nettsider.

Arbeidet med åpenhetsloven og aktsomhetsvurderinger er forankret i *Regional retningslinje for oppfyllelse av plikter etter åpenhetsloven i Helse Nord RHFog Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven)*.

Loven og retningslinjen beskriver hvilke krav som stilles i aktsomhetsvurderingene og resultatene skal publiseres og fremstilles i en årlig redegjørelse.

Ansvarsfordeling i Finnmarkssykehuset HF kan oppsummeres slik:

1. Plikt til å utføre aktsomhetsvurderinger: Ansvarlig:

Forankre ansvarlighet i foretakets retningslinjer Styret i Finnmarkssykehuset HF
Utføre og vurdere aktsomhetsvurderinger Økonomiavdelingen
Iverksette tiltak for å forebygge negative konsekvenser Økonomiavdelingen

2. Plikt til å redegjøre for aktsomhetsvurderinger: Ansvarlig:

Gi generell beskrivelse av virksomhetens organisering, driftsområde, retningslinjer og rutiner for oppfølging av åpenhetsloven
Økonomiavdelingen
Opplyse om faktiske negative konsekvenser og vesentlig risiko for negative konsekvenser som foretaket har avdekket gjennom sine aktsomhetsvurderinger
Økonomiavdelingen
Opplyse om tiltak som virksomheten har iverksatt eller planlegger å iverksette for å stanse faktiske negative konsekvenser, og resultatet eller forventede resultater av disse tiltakene
Økonomiavdelingen

3. Plikt i henhold til informasjonskravet: Ansvarlig:

Gi enhver ved skriftlig forespørsel informasjon om hvordan Helse Nord RHF arbeider i henhold til åpenhetsloven
Kommunikasjonsavdelingen og
Økonomiavdelingen
Publisere årlig redegjørelse offentlig på foretaks nettsider innen 30. juni hvert år
Kommunikasjonsavdelingen

4. Risikokartlegging og tiltak

Under *Risikokartlegging og tiltakvil* det foreligge en gjennomgang av risikokartlegging og foretakets hovedfunn, herav hvilke risikoområder som eventuelt er identifisert i foretakets anskaffelsesportefølje. Videre foreligger det en beskrivelse av tiltak som følge av kartleggingen.

4.1 Risikokartlegging av leverandørkjede

Aktsomhetsvurderingene er gjort basert på en risikovurdering av Finnmarkssykehuset HF. Risikovurderingen er gjort ved en gjennomgang av anskaffelsene foretaket har gjennomført i 2023 og en gjennomgang av leverandørporteføljen. Risikovurdering baserer seg på Direktoratet for

forvaltning og økonomistyrings høyrisikoliste, og det grundige arbeidet som Sykehusinnkjøp HF har gjort på området. I tillegg er det gjort en gjennomgang av virksomheten ved bruk av OECD sitt ansvarlighetskompass.

Finnmarkssykehuset HF legger til grunn at kravene i Åpenhetsloven ivaretas av Sykehusbygg HF og Sykehusinnkjøp HF, for de anskaffelsene som de utfører på Finnmarkssykehuset HFs vegne. Det samme gjelder Helse Nord IKT, der de gjør anskaffelser på Finnmarkssykehuset HFs vegne. Virksomheter som omfattes av åpenhetsloven er større virksomheter som er hjemmehørende i Norge, og som tilbyr varer og tjenester i eller utenfor Norge. Loven gjelder også for større utenlandske virksomheter som tilbyr varer og tjenester i Norge, og som er skattepliktige til Norge etter norsk intern lovgivning.

På bakgrunn av dette er alle anskaffelser som er utført i regi av Sykehusinnkjøp HF, Sykehusbygg HF og større virksomheter vurdert som ivaretatt ift denne lov. Fokuset fra Finnmarkssykehuset HF har derfor vært resterende kjøp. Foretaket hadde i 2023 over 45.000 innkjøp til en total kostnad på 1470 millioner kroner. Gjennom analyse av våre innkjøp kan foretaket dokumentere god oversikt og kontroll på våre kjøp.

Følgende kriterier ligger til grunn for prioritering:

- Leverandør
- Kunnskap om risiko (Land/bransje/produkt)
- Volum/omfang
- Rammeavtale versus engangskjøp
- Kritisk viktig produkt/tjeneste
- Produksjonsprosess
- Ressurser og kompetanse
- Bransjer/sektorer vi ikke har kunnskap om

4.2 Hovedfunn som følge av risikokartlegging

Følgende områder er identifisert som potensielle risikoområder i foretaket sin anskaffelsesportefølje. Risikoområdene er identifisert ved bruk av Direktoratet for forvaltning og økonomistyrings (DFØ) høyrisikoliste:

Bransjeområde: Risiko:

Bygg- og anleggsmaterialer (stein, trevirke og metall) Moderat/høy risiko
Elektronikk og IKT Moderat risiko
Mat og drikke (frukt, grønnsaker, kaffe/te/kakao) Høy risiko
Medisinsk forbruksmateriell/utstyr Høy risiko
Kontorrekvisita Moderat risiko
Møbler Lav/moderat risiko
Tekstiler, arbeidsklær og fottøy Moderat/høy risiko
Kjøp av biler og andre kjøretøy Moderat risiko

Anskaffelsene av Bygg- og anleggsmaterialer gjøres i hovedsak av Sykehusbygg HF, samt noe anskaffelse lokalt. De lokale kjøpene gjøres i hovedsak av store norske selskaper som også er omfattet av åpenhetsloven. På bakgrunn av dette konkluderer foretaket md at det ikke er behov for ytterligere tiltak knyttet til disse innkjøpene.

Anskaffelsene av Elektronikk og IKT utføres i hovedsak av HN IKT eller på rammeavtaler inngått av Sykehusinnkjøp. På bakgrunn av dette konkluderer foretaket med at det ikke er behov for ytterligere tiltak knyttet til disse innkjøpene.

Anskaffelsene av Mat og drikke gjøres i henhold til rammeavtaler inngått av Sykehusinnkjøp HF og hos norske leverandører. Det gjøres noen mindre kjøp også lokalt, men dette omhandler enten store norske selskaper eller små lokale produksjonsbedrifter. På bakgrunn av dette konkluderer foretaket med at det ikke er behov for ytterligere tiltak knyttet til disse innkjøpene.

Anskaffelsene av Medisinsk forbruksmateriell/utstyr gjøres i hovedsak iht rammeavtaler inngått av Sykehusinnkjøp HF, eller hos store norske eller utenlandske selskaper. Både store norske og store utenlandske selskaper som selger varer i Norge, er omfattet av åpenhetsloven. Det er derimot også noen kjøp hos mindre selskaper som ikke er omfattet av denne loven. Her har Finnmarkssykehuset HF iverksatt tiltak, gjennom bruk av Sykehusinnkjøp HFs krav til etisk handel. Det jobbes også løpende med å flytte disse kjøpene over til rammeavtaler.

Anskaffelsene av Kontorrekvisita gjøres i henhold til rammeavtaler inngått av Sykehusinnkjøp HF og i hovedsak hos norske leverandører. På bakgrunn av dette konkluderer foretaket med at det ikke er behov for ytterligere tiltak knyttet til disse innkjøpene.

Anskaffelsene av Møbler gjøres i henhold til rammeavtaler inngått av Sykehusinnkjøp HF og i hovedsak hos norske leverandører. Det gjøres noen mindre kjøp også lokalt, men også disse kjøpene omhandler varer som produseres av de store rammeavtaleprodusentene eller andre store norske leverandører. På bakgrunn av dette konkluderer foretaket med at det ikke er behov for ytterligere tiltak knyttet til disse innkjøpene.

Anskaffelsene av Tekstiler, arbeidsklær og fottøy gjøres i henhold til rammeavtaler inngått av Sykehusinnkjøp HF og hos norske leverandører. Det gjøres noen mindre kjøp også lokalt, men også disse kjøpene omhandler varer som produseres av de store rammeavtaleprodusentene eller andre store norske leverandører. På bakgrunn av dette konkluderer foretaket med at det ikke er behov for ytterligere tiltak knyttet til disse innkjøpene.

Anskaffelsene av Biler og andre kjøretøy gjøres i henhold til rammeavtaler inngått av Sykehusinnkjøp HF og hos norske leverandører. Det gjøres noen mindre kjøp også lokalt, men også disse kjøpene omhandler varer som produseres av de store rammeavtaleprodusentene eller andre store norske leverandører. På bakgrunn av dette konkluderer foretaket med at det ikke er behov for ytterligere tiltak knyttet til disse innkjøpene.

En betydelig andel av anskaffelsene som gjøres av Helse Nord RHF består av innleie av helsepersonell og kjøp av helsetjenester som leveres av norske tjenesteleverandører. Selv om denne kategorien ikke er angitt i Direktoratet for forvaltning og økonomistyrings høyrisikoliste (DFØS, 2022) har Helse Nord RHF valgt å fokusere også på dette området grunnet omfanget. Finnmarkssykehuset HF benytter her rammeavtaler som er inngått av Sykehusinnkjøp HF og kjøp av tjenester hos andre helseforetak. Det er også noen kjøp hos private tilbydere som har avtale med Helse Nord RHF. Det er ikke gjort funn som gir behov for ytterligere tiltak knyttet til disse innkjøpene.

Finnmarkssykehuset HF benytter konkurransedokumenter som er utarbeidet i samarbeid med Sykehusinnkjøp HF for våre kjøp med verdi over 100.000kr. For kjøp under 100.000kr benyttes ikke det samme malverket, men foretaket vedlegger Sykehusinnkjøps HFs krav til etisk handel.

4.3 Tiltak for å stanse, redusere og forebygge

Det er ikke identifisert faktiske negative konsekvenser og vesentlig risiko for negative konsekvenser gjennom våre aktsomhetsvurderinger.

Finnmarkssykehuset HF har et overordnet ønske og mål, om å i størst mulig grad benytte avtaler som er inngått av Sykehusinnkjøp HF eller Sykehusbygg HF. Dette målet vil både sikre gode og samordnede innkjøp, samt ivaretagelse av hele ansvaret innenfor åpenhetsloven. Det vil derfor jobbes videre på denne linjen i samarbeid med Sykehusinnkjøp HF og Sykehusbygg HF.

For mindre kjøp under 100.000kr jobbes det løpende med å prøve å få disse kjøpene inn på

rammeavtaler, men det er ikke realistisk at alle slike kjøp skal over på det. Dermed vil Innkjøpsavdelingens vurderinger av hvilke leverandører vi skal benytte være viktig, sammen med at vi benytter krav til etisk handel som vedlegg til anskaffelsene.

5. Referanser og tilknyttede dokumenter

Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven, LOV-2021-06-18-99)

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring. (2022, 12. desember). Høyriskolisten.

[https://anskaffelser.no/berekraftigeanskaffingar/](https://anskaffelser.no/berekraftigeanskaffingar/menneskerettigheter/hoyrisikolisten#anchorTOC_Hvordan_bruke_h%C3%B8yriskolisten_2)

[menneskerettigheter/hoyrisikolisten#anchorTOC_Hvordan_bruke_h%C3%B8yriskolisten_2](https://anskaffelser.no/berekraftigeanskaffingar/menneskerettigheter/hoyrisikolisten#anchorTOC_Hvordan_bruke_h%C3%B8yriskolisten_2)

Kontaktpunktet for ansvarlig næringsliv. (2019). OECDs veileder for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv – En innføring.

https://files.nettsteder.regjeringen.no/wpuploads01/blogs.dir/263/files/2019/09/201904_OECD_DDveileder_nettfil.pdf

Lena Nymo Hello

Lena Nymo Hello

Styreleder

Ole Hope

Administrerende direktør